Fersiwn Medi 2023
Prifysgol Bangor - Polisi - Rheoli Asbestos Tudalen 2
1. RHAGARWEINIAD
Dechreuodd asbestos gael ei ddefnyddio'n fasnachol ddiwedd y bedwaredd ganrif ar bymtheg a
chynyddodd yn raddol, gyda llawer iawn o asbestos yn cael ei ddefnyddio o'r 1950au i ddechrau'r
1970au. Defnyddiwyd asbestos ar gyfer amrywiaeth o dasgau, er enghraifft, adnewyddu adeiladau
hŷn, inswleiddio thermol, i ddiogelu rhag tân ac mewn llawer o gynhyrchion adeiladu. Yn ogystal,
defnyddiwyd asbestos mewn rhai offer hŷn, yn enwedig rhai'n gysylltiedig â lefelau gwres uchel,
megis poptai Gavenclamp a menig gwrthsefyll gwres.
Mae asbestos yn derm cyffredinol am ddeunyddiau 'silicad' sy'n cael eu cloddio ar ffurf craig fwyn
feddal. Gall ffibrau asbestos achosi canser; gellir anadlu ffibrau bach iawn i'r ysgyfaint, lle maent yn
aros ac o bosibl achosi effeithiau afiechyd tymor hwy. Efallai nad yw cyffwrdd â deunyddiau asbestos
ynddo'i hun yn risg gan fod asbestos yn beryglus dim ond os yw'r ffibrau eu hunain yn dod yn rhydd
a chael eu cario yn yr aer.
O ganlyniad i'r risgiau posibl, erbyn 1999 gwaharddwyd mewnforio, cyflenwi a defnyddio o'r newydd
bron pob math o ddeunyddiau sy'n cynnwys asbestos (ACMs) yn y Deyrnas Unedig. Mae rheoli
asbestos bellach yn cael ei lywodraethu gan ddeddfwriaeth fanwl sy'n ei gwneud yn ofynnol i'r
brifysgol a'i cholegau a'i gwasanaethau reoli asbestos ac amddiffyn staff, myfyrwyr ac eraill rhag
dod i gysylltiad â ffibr asbestos.
Ni waherddir asbestos sy'n parhau i fod 'yn y fan a'r lle' ond rhaid ei reoli ac ni ddylai beri risg i
iechyd.
2. DATGANIAD POLISI
Mae'r Polisi'n nodi polisi'r brifysgol ar reoli deunyddiau sy'n cynnwys asbestos yn y brifysgol a'i nod
yw sicrhau bod y brifysgol yn cydymffurfio â gofynion deddfwriaethol ac arfer da ar draws y sector
Addysg Uwch.
Dylai'r polisi hwn gael ei ystyried fel y safon meincnod ar gyfer rheoli asbestos yn y brifysgol, gan
nodi dyletswyddau a chyfrifoldebau'r brifysgol a'i cholegau, gwasanaethau proffesiynol, staff,
myfyrwyr a chontractwyr.
Mae’r polisi'n berthnasol i’r canlynol:
x Pob coleg a gwasanaeth proffesiynol.
x Staff, myfyrwyr, ymwelwyr a chontractwyr.
x Pob adeilad sy'n eiddo i Brifysgol Bangor ac ar brydles ganddi.

Fersiwn Medi 2023
Prifysgol Bangor - Polisi - Rheoli Asbestos Tudalen 3
Mae'r ddogfen hon, ar y cyd â Chynllun y Brifysgol ar Reoli Asbestos, yn ffurfio System Prifysgol
Bangor ar Reoli Asbestos.
4. DIFFINIADAU / TERMINOLEG
x Deiliad Dyletswydd: Prifysgol Bangor yw'r Deiliad Dyletswydd cyfreithiol, yn unol â
Rheoliad 4 y Rheoliadau Rheoli Asbestos.
x ACM: Mae ACM yn derm cyffredinol am Ddeunyddiau sy'n Cynnwys Asbestos (Asbestos
Containing Materials).
5. DYLETSWYDDAU'R BRIFYSGOL
Trwy'r polisi hwn, mae'r brifysgol yn sefydlu trefniadau rheoli ar gyfer rheoli asbestos. Mewn rhai
achosion, ac yn unol â Pholisi Iechyd a Diogelwch y brifysgol, bydd y brifysgol yn dirprwyo cyfrifoldeb
a dyletswyddau dros weithredu'r polisi hwn i golegau a gwasanaethau proffesiynol priodol. Bydd y
brifysgol yn gwneud y canlynol:
a. Atal, cyn belled ag sy'n ymarferol resymol, i bobl ddod i gysylltiad â ffibrau asbestos.
b. Sicrhau fod Cofrestr Asbestos addas ar gael ar gyfer yr holl adeiladau ac offer perthnasol
yn yr ystâd a'r adeiladau hynny a brydlesir gan y brifysgol.
c. Sicrhau bod Cynllun Rheoli Asbestos addas, yn seiliedig ar arolygon adeiladau, ail-archwiliadau ac asesiadau risg, yn cael ei gynhyrchu a'i weithredu.
d. Darparu adnoddau priodol i reoli deunyddiau sy'n cynnwys asbestos a chael gwared
arnynt, lle bo'n briodol.
e. Rhoi labeli addas ar leoliadau neu ddeunyddiau sy'n cynnwys asbestos.
f. Sicrhau bod hyfforddiant, cyfarwyddyd a gwybodaeth am reoli asbestos yn cael eu
darparu i staff, myfyrwyr a chontractwyr priodol.
g.

Fersiwn Medi 2023
Prifysgol Bangor - Polisi - Rheoli Asbestos Tudalen 4
g. Sicrhau bod staff rheoli contractau yn ddigon cymwys i reoli projectau asbestos.
h. Lle cyflogir ymgynghorwyr, sicrhau eu bod yn cysylltu â'r Swyddog Goruchwylio Asbestos
a'u bod yn ddigon cymwys i oruchwylio a rheoli'r project y cawsant eu penodi i'w gyflawni.
i. Sicrhau bod gwaith cynnal a chadw ac adnewyddu adeiladau yn cael ei wneud gan roi
sylw dyledus i risgiau asbestos ac yn unol â'r Cynllun Rheoli Asbestos.
j. Labelu, fel bo'n briodol, yr holl ddeunyddiau sy'n cynnwys asbestos neu leoliadau y maent
ynddynt.
k. Tynnu sylw'r brifysgol at unrhyw bryderon sy'n ymwneud ag asbestos, gan gynnwys y rhai
sydd y tu allan i'w maes cyfrifoldeb ei hun.
l. Monitro trefniadau ar gyfer rheoli asbestos.
7.

Fersiwn Medi 2023

Prifysgol Bangor
-
 Polisi
-
 Rheoli Asbestos
 Tudalen
5

Ni ddylai'r datganiad polisi hwn a'i ganllawiau cysylltiedig gael unrhyw effaith niweidiol ar unrhyw
berson sydd â nodwedd warchodedig neu ar yr iaith Gymraeg.

10.
 CANLLAWIAU PELLACH

Gellir dod o hyd i ganllawiau a gwybodaeth ychwanegol am asbestos, gan gynnwys y Cynllun Rheoli
Asbestos a chanllawiau am ddeddfwriaeth a sut i gynnal asesiad risg asbestos, ar y wefan Iechyd a
Diogelwch
-
 https://www.bangor.ac.uk/hss/index.php.cy
.

11.
 GWEITHDREFNAU ADOLYGU AC ARCHWILIO

O bryd i'w gilydd bydd y Gwasanaethau Campws yn adolygu effeithiolrwydd eu Cynllun eoli
-Dd3()-2(i')p5(dod)hw .G
[( )] TJ
ET
Q EMC /P </11y-GB